

Tractatvs De// Beneficiis// Amplissimvs,// Et Doctissimvs

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

§. 1. Qui poßint renuntiare beneficio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98550](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98550)

est culpa resignantis, & per eum stat. Et in vna Claramonten. monasterij, 20. Octob. 1574. coram sanctissimo Clemente VIII. quæ habetur *par. 1. diuersorum. decis. 214. nu. 5.* fuit dictum, Quod clausula non alias, &c. non operatur in fauorem illum, qui sciens defectum tacuit, nisi habuerit probabile dubium, ex ignorantia iuris dulij, & difficultatem habentis. Facit reg. *lin. iure civili. ff. de reg. iuris, & l. iure civili. ff. de condit. & demonstr. & l. in executione. §. si. ff. de verb. oblig. & pet. Greg. de benef. capitulo 28. numero 11.* ait, quod quando resignatio in fauorem, vel ex causa permutationis, non potest sortiri effectum propter dolum, vel culpam resignantium, tunc resignatio, & ex ea vacatio firma remanent & potest beneficium libere prouideri, & vide dicenda infra, *num. 217. & c. seq. a n. 34.*

37 Ex quo procedit, quod tradit Zauallus, *q. 147. n. 8.* de permutatione Rectoris de Batres in facti continuentia, de quo infra, *n. 71.*

38 Ex quo etiam videtur, quod si quis resignauit beneficium in fauorem alterius in forma dignum, qui non fuit repertus idoneus, non potest resignans redire ad beneficium, sed remanebit vacans libere per resignationem, quia culpa sua non habuit effectum, ex quo prius tenebatur inquirere, & se informare de idoneitate resignatarij, & sic sciuit, vel scire debuit illum non esse idoneum, nisi probaret diligentiam adhibitam, aut iustam ignorantiam, quia communiter reputabatur idoneus, vel alias erat approbatus, &c. *cap. innotuit. de elect. vbi glo. verb. ignorantiam Abb. numero 9. & 21. & alij glo. in reg. presumitur libro 6. Decius in c. cum in cunctis. §. si. de elect. numero 2. & 14. Rochus, verb. honorificum, numero 17. Lamber. l. p. 2. libro 9. io. ar. 4. Ant. Gabr. de regul. iuris, conclus. 5. numero 12. & 11. & concl. 6. numero 43. Rota in decis. Pistorien. alternatiue de anno 1558. supra adducta 5. p. c. 1. numero 739. Mascard. conclus. 879. nume. 7. Ioan. Garcia de nobilit. glo. 4. n. 28. & 29. & Flores de Mena 93. n. 9. & si quis resignauit reseruata sibi pensione, non valebit etiam reseruatio illius, ex quo fuit reseruata de assensu resignatarij, qui non successit in beneficio, nec habuit ius in illo. Facit Rota decis. 191. p. 1. diuersorum. quæ etiam est apud Farin. decis. 9. numero 7.*

Ex quo etiam infertur ad casum in praxi frequentem, quod si quis resignat beneficium in fauorem alterius reseruata sibi valide certa pensione, non alias, & reseruatio pensionis fuit nulla ob expressionem maioris valoris beneficii factam ab ipso resignante scienter, & sic culpa sua, non poterit redire ad suum beneficium, sed ius ab eo abdicatur per talem resignationem, nec tenebitur successor in beneficio ad solutionem pensionis, ex quo fuit nulliter reseruata, quamuis resignatarius ipse, qui consensit pensioni cum dicta expressione valoris, non possit excusari ab eius solutione, iuxta dicta *supra l. par. c. 5. a n. 442.* nisi fuerit in errore iusto, nam probando iustum errorem valoris posset etiam ipse dare de nullitate pensionis ad dicta infra, a numero 132. & dist. cap. 5. l. par. numero 54.

40 Circa quod obiter notatum Flam. Paris. de confidentia, q. 1. quod expressio valoris, maioris vero beneficii resignati facta à resignante, & resignatario ad effectum, vt Papa signet supplicationem cum maiori pensione pro ipso resignante, &c. non efficit eos simoniacos, vel confidentarios, Nauar. cons. 28. & 29. de simonia, licet peccent mortaliter, & idem erit quoties non fuerit expressus verus valor aliorum bene-

2. Tom.

ficiorum obtentorum per resignatarium, super quibus imposita est pensio pro resignante, vt resignatio ni consentiret, vt latius per Flamin. ibi, & vide dicta infra, n. 149. & seq.

Conducit ad prædicta decisio in causa placentina portionis, 10. April. 1559. coram D. Chifanen. in qua fuit resolutum, Quod si quis resignat reseruata sibi pensione valida, & non alias qui per 20. annos percepit dictam pensionem, & post modum resignatarius cessit in fauorem alterius, qui dicit de nullitate dictæ pensionis, quia tempore resignationis beneficium erat grauatum alia pensione, de qua non erat facta mentio, potest resignans agere spolio scilicet dicta nullitate, quia licet ubi agitur de amittenda possessione, non requiritur auctoritas Papæ, sed sufficit salus animus, Cassad. decis. 2. de renuntiat. & Egid. in c. quod in dubijs. de renuntiat. n. 10. tamen in proposito non apparet animus amittendi possessionem, quia ab initio fuit condicionalis, tam quoad titulum, quam quoad possessionem, scilicet reseruata valide pensione, & non alias. glo. in c. olim. de restitut. spoliat. Rota dec. 2. de renuntiation. in antiqu. unde videtur hic animus eodem modo condicionalis semper durasse, & quamuis ipse exegerit pensionem, tamen intelligitur cum eadem conditione exegisse, quia mutatio animi non presumitur, & potuit semper quando exegit, credere pensionem validam esse, alias non exegisset: cum autem resignatio est condicionalis, non impleta conditione posse agere spolio, satis notum est, Mohed. decis. 83. & 91. Puteus 145. lib. 1. & fuit sepe resolutum, & contra spolium non datur præscriptio, Cassad. decis. 6. de restitut. spoliat. Nec obstat, quod ipsemet resignans tacuerit primam pensionem, quia satis constabat fuisse per errorem, & nullam fraudem fuisse, vt rei euentus, dum litigatum est, docuit, unde sibi non præiudicat, nisi probetur vera scientia.

Et iuxta hanc decisionem erit accipienda resolutio in vna Tarraconen. de qua Mandos. reg. 33. Cancell. q. 6. n. 9.

Et quod resignans beneficium cum reseruatione pensionis, si pensio non est valida, possit agere spolio, fuit etiam resolutum coram eod. Chifanen. in causa Bisignaten. Archidiaconatus 7. Maij 1559. vt per Cotam decis. 401. & coram D. Orano in causa Illerden. canonicatus 27. Nouemb. 1595. quod est intelligendum iuxta dicta, nisi culpa ipsius resignantis pensio non sit valida, &c. & vide dicta, d. cap. 5. l. par. a numero 534.

§. I.

Qui possint renuntiare beneficio.

SVMMARIA.

Regulariter cuique liberum est proprio renuntiare beneficio, nu. 44. Hodie tamen in Curia non admittuntur absolute resignationes parochialium, & aliorum beneficiorum residentia, nam dataria vult, quod exprimat per quantum tempus beneficium possedit resignans, seu à quo tempore illud obtinet, & si tempus est breue, resignatio reuocatur, num. 45. & idem est in permutationibus huiusmodi beneficiorum cum aliis non residentia, numero 46. Qui stylus incepit à tempore Gregor. XIV. & hodie regulariter requiritur, quod possederit per quinque annos, vel circa, &c. n. 47. Quantum tempus importet dictio, vel circa, quando narratur, quod resignans possedit beneficium per quin-

X. 2

aut sex annos, vel circa, & quando dicitur esse in tali etate, &c. a nu. 48. resoluitur importare ad summum sex menses, seu per illam tolli sex menses. Alias si diceretur sine dictione, vel circa, deberet illud tempus integre verificari, nu. 49.

An sit differentia inter expressionem, quod possedit beneficium per tantum tempus, vel quod illud obtinet a tanto tempore, a nu. 51. Resoluitur expressionem, quod possedit per tantum tempus, importare, quod illud possedit, solum de facto, & sic e iuribus, vel sine, expressionem vero quod a tanto tempore obtinet importare, quod a tanto tempore in illo habet ius in re, vel illud de facto possidet, nam is dicitur obtinere, qui habet ius in re, vel qui possidet de facto.

Hodie sacris ordinatus praesertim ad titulum illius, non potest libere renuntiare beneficio, nam non potest illud resignare, nisi aliunde habeat, unde commodum vivere possit, numero 56.

Licet de iure communis infirmus possit beneficio renuntiare, tamen hodie non valet renuntiatum infirmi infra 20. dies decedentis ex reg. Cancellaria de infirmis, n. 57. & qui scribunt super ea, numero 58.

An minor possit beneficio renuntiare, remissive, num. 59. Et an minori in beneficiis competat restitutio, etiam remissive, num. 60. & numero 61. ponitur resolutio Rota in ista questione.

An accusatus de crimine, ex quo veniret privandus beneficio, possit illud renuntiare, nu. 62. resoluitur posse, numer. 63.

Ampliatur primo, ut procedat etiam in renuntiatione in fauorem alterius, numero 64. contra aliquos citatos, numer. 65. Cantelata tamen Ferraty in proposito, quam Felin. & alij sequuntur, non est eua, maxime attenta constitutione Pij V. de confidentiis, numero 66.

Secundo ampliatur, ut talis accusatus pendente lite possit permutare, num. 67. Quamvis contrarium teneant aliqui relati, num. 68. Sed prima sententia est verior, nisi forte obsteret infamia orta ex accusatione, apud bonos, & graues viros, ne possit ad aliud beneficium promoueri, & sic permutare, &c. n. 69. Aut nisi ob delictum esset de iure inhabilis ad beneficia obtinenda, nu. 70. Et num. seq. ponitur casus practicus Reclotus de Baires.

Tertio ampliatur, ut procedat etiam si quis prius impetrasset beneficium in euentum priuationis, adhuc enim poterit accusatus valide renuntiare, nec impeditur renuntiatum, & eius effectus, ex dicta impetratione, nec post renuntiationem poterit procedi ad priuationem, num. 72. Hoc tamen fallit secundum Gambaryum, & Villad. quando quis impetrasset per priuationem, & quous alio modo vacaret, quia tunc comprehenderetur, etiam vacatio per renuntiationem, nisi fieret in Curia, numer. 73. sed reprobatur, n. 74.

Contra hanc ampliationem obicitur doctrina glossae, verbo, finita, in cap. 2. ut lite pendente in 6. in fin. & decisiones relatae a numer. 75. Ex quibus videtur, quod cum agitur contra aliquem, ut a beneficio amoveatur, & sibi adiudicetur, tanquam debitum, beneficium sit litigiosum, &c. Respondetur ea procedere, quando agitur de priuatione incursa ipso iure, & remotione a possessione, quo casu non est materia priuationis, sed magis causa beneficialis, & declaratoria non iuris, & poena incursa, & quando principaliter agitur ad canonizationem orationis, & incidenter deducitur delictum, causa est beneficialis, n. 80. & 81. at ubi agitur de priuatione per sententiam infingenda, ut

hic, beneficium non fieri litigiosum, nec esse causam beneficiale, nisi superueniat sententia quae priuet beneficium, & illud alij adiudicet, cui facta erat gratia in euentum priuationis, n. 82.

Etiam ubi ageretur de priuatione ipso iure incursa, etiam ad instantiam habentium interesse, & in praedandi beneficium, si tamen non petebant adjudicationem, seu collationem illius, in illo iudicio beneficium non esset litigiosum, ut in resolutione Rota posita, numero 83.

Quarto ampliatur, ut possit renuntiare, siue simpliciter, siue in fauorem alterius, etiam post scientiam impetrationis facta a tertio de beneficio in euentum priuationis, vel post impetrationis presentationem, nu. 84. Et decretum irritans positum in impetratione solum operatur in euentum priuationis, nu. 85. & si illud obstat, obstat etiam si renuntiatio fieret ab ignotis ante impetrationem, ut tenet Flores, n. 86. & 87. Nec decisio Rota 5. de re iudic. antiqui, facit contra, nu. 88.

Quinto ampliatur, ut procedat etiam post conclusam in causa, numer. 89. etiam in renuntiatione in fauorem, n. 90.

Sexto ampliatur, ut accusatus possit renuntiare etiam lata priuationis sententia, si ab ea fuerit legitime appellatum, quoniam per appellationem integrum manet ius eius, n. 91. cum per eam extinguatur, aut saltem suspendatur sententia, n. 92. Quam ampliationem tenent relati, nu. 93. Nec est necesse facere mentionem priuationis, & processus, num. 94. Et procedit, etiam si appellatio posita pronuntietur mala, & iniusta, n. 95. non tamen procedit, quando priuationis sententia contineret in se adjudicationem beneficii, numer. 96.

Septimo ampliatur, ut procedat, etiam si pro homicidio quis sit condemnatus poena perpetui carceris, vel alias, si non est priuatus beneficio, nihilominus enim poterit renuntiare, & collatio sequens erit valida, n. 97. Et ratio est, quia condemnatus per sententiam latam super homicidio, vel alio crimine, priuatione digno, non est priuatus beneficio, nisi exprimat in sententia, secundum Innocentium, & alios, n. 98. & seq. ubi ponitur resolutio Rota.

Obicitur l. i. ff. ad Turpil. ibi: Si autem pronuntiaberit, &c. ex qua apparet damnatum de crimine, quod de iure meretur priuationem, eoque priuatum esse, licet in sententia non exprimat, & ita videtur alius tenere Innocentium. quamvis alius etiam videatur velle, quod requiratur noua sententia in executione poena, a numero 100. ubi ponuntur sententiae Dd. in hoc.

Concordantur opinioniones, ut secunda sententia Innocentij procedat quando index pronuntiat tantum super crimine, nullam imponendo poenam expresse, tunc enim videtur inire d. l. i. Prima vero sententia Innocentij, & aliorum procedat, quando index in sententia condemnatoria aliquam poenam imposuit, non faciendo mentionem de priuatione, numero 105. & 106.

An in hoc ultimo casu possit & debeat iste condemnatus priuari beneficio, a num. 107. Resoluitur affirmatiue in condemnato pro delicto inducente irregularitatem, licet secus in condemnato pro delicto, quod licet sit dignum priuatione, non tamen inducit irregularitatem.

Obicitur crimina depositione digna, si sunt notoria, irregularitatem inducere, & crimen notorium dici, de quo

de quo lata est sententia, qua transit in iudicatum, & sic omnem criminisum condemnatum de crimine priuatione digno, posse etiam postea priuari beneficiis, tanquam irregulares ex crimine notorio per sententiam, à n. 110.

Respondetur, verius esse indistincte non esse irregularem notorium peccatorem, & explicatur capitulum finale de tempor. ordinat. quo fundatur communis, à nu. 113. Nec etiam crimen notorium, etiam enorme, inducere irregularitatem ratione infamie, n. 118. Et istam sententiam videri magis conformem praxi, & consuetudini, & ideo tenendam contra communem, numero 119.

Osano ampliatur, ut possit renuntiare etiam in fauorem, & renuntiatio valeat etiam, non facta mentione de crimine, nec de accusatione, seu inquisitione, aut processu, nec de priuatione, n. 120. quia id iure non cauetur, n. 121. Sed limitatur, primo, ut non procedat, quando in impetratione facta à tertio in euentum priuationis fuerit adiecta clausula, & cum decreto, quod resignatio illius cedat in fauorem impetrantis, numero 122. ex eo tamen non tollitur Episcopo dispensandi potestas in casibus, in quibus alias potest, ipsaque dispensatio impedit priuationis sententiam, numero 123.

Secundo limitatur, ut non procedat in criminoso priuato ipso iure beneficiis, qui renuntiare non potest, maxime in fauorem, n. 124. & idem erit in priuato beneficiis per sententiam, qua transit in iudicatum, per quam beneficium vacat, n. 125. quamuis Rebuffus dicat, quod ante executionem potest resignare, quia sola sententia non priuat iure, nec possessione, quod solum verum est respectu possessionis, qua non est priuatus ante executionem, & sic procedit dictum Felini, quod canonicus priuatus per sententiam non perdit ipso iure stallum in choro, & locum in Capitulo, sed oportet, quod distalletur per superiorem, non tamen est verum quoad ius, & titulum beneficii, quo statim priuatus est, & potest conferri, n. 126. & 127.

Renuntiatio facta in fauorem à priuato beneficio ipso iure, vel per sententiam ante executionem, vel ab obtinente beneficium, alias sine titulo erit bona nihilominus & valida ex clausulis generalibus, siue premisso, siue alio quouis modo, &c. dummodo alteri non sit antea ius quæsitum, n. 128. vbi ponitur resolutio Rota: in permutatione vero secus erit, propter clausulam qua in permutationibus apponitur iuxta reg. Cancellaria, 39. n. 129.

An valeat pensio reservata tali resignanti, qui resignauit reservata pensione, non facta mentione de defectu tituli, à n. 130.

Resolvitur contra Nauarrum, non valere, & adducuntur aliquæ resolutiones Rota ad propositum, & fundamentis Nauarri respondetur, numero 138. & seq.

Pensionarius agens ad pensionem sibi reservatam ex causa resignationis non tenetur probare resignationem sufficere validam, etiam aduersario opponente, sed ei incumbit onus probandi contrarium, nu. 136. vbi adducitur resolutio Rota. Et is, cui est reservata pensio ex causa cessionis iuris, non tenetur iustificare ius cessionis, quamuis contra successorem in beneficio debeat docere de aliquo iure, licet non illud iustificare, n. 137. Obicitur, quod si non valeat reservatio pensionis facta resignanti, qui non habebat ius in beneficio, non valebit promissio beneficii, etiam ex clausulis generalibus, cum reservatio sit conditionalis reservata valide promissione, & non alias, num. 140. Respondetur, quodumpensio alias

2. Tom.

sit valide reservata, defectusque illius conditionis solum proveniat ex defectu iuris ipsius resignantis, perinde est, ac si impleta fuisset, n. 141.

Potest quis beneficio renuntiare non solum per se, sed etiam per procuratorem, n. 142. vbi de procuratore ad resignan. remissum.

NOTANDVM autem est primo, quod t. regu- 44
lariter cuique liberum est proprio renuntiare
beneficio, Corral. 2. par. cap. 8. n. 5. Hodie t. tamen in 45
Cùria non admittuntur absolute, & indistincte resigna-
tiones parochialis, & aliorum beneficiorum
personalem residentiam requirentium, præsertim,
cum pensione, nam quoties resignatur parochialis,
vel aliud beneficium residentiam requirens, dataria
vult, quod exprimatur per quantum tempus illud possi-
derit resignans, seu à quo tempore illud obtinet, & si
tempus est breue, resignatio reiciitur, ut per Flamin.
Parisi. de resignat. lib. 3. quest. 2. n. 21.

Et t. idem est in permutationibus huiusmodi be- 46
neficiorum cum aliis non requirentibus similem resi-
dentiam. Qui t. stylus datariæ incepit à tempore 47
Gregorij XIV. in quo fuit datus iste ordo, & hodie,
ut videmus, regulariter requiritur, quod illud
possederit per quinque annos, vel circa, aut saltem
tres, quamuis antea requirentur septem, vel sex
anni.

Sed est dubium, quantum t. tempus importet dictio, 48
Vel circa, quando narratur, ut solet, quod resignans
possedit beneficium per quinque, aut sex annos, vel
circa, & quando in dispensationibus, vel aliis concessio-
nibus dicitur esse in tali ætate, vel circa, &c.

In quo t. ommissa doctrina Redoani de reb. Ecclesie 49
non alienan. rubr. quid, & quando dicatur modicum, n.
15. 16. & 17. breuiter dicendum videtur, importare ead
sumum sex menses, ita quod narrato quod possedit
per quinque annos, vel circa, sufficiat verificare,
quod possedit per quatuor annos & dimidium, & si-
militer in ætate, arg. l. non tantum, ff. de excusat. tut.
Alex. consil. 88. n. 9. libro 6. Rebus. in l. caterorum, ff. de
verb. signific. in fine, & in praxi, ut de dispensatione ratione
atatis, versic. seu circa, & in concord. in forma mandati
Apostolici, verb. pro expressis, versic. 29. & consil. 73.
Menoch. de arbitrar. lib. 2. casu 46. n. 5. & Rota in vna
Meliten. parochialis 2. Iunij, 1552. coram D. Caputa-
quen. in qua fuit dictum, quod cum testes dicunt, à
tot annis vel circa, Rota per illam dictionem, vel
circa, tollit sex menses, ut per Cotam decis. 86. in mi-
scellaneis in manuscriptis, & Rota dec. 297. lib. 2. par. 3.
diuersorum, n. 1. vbi de ætate narrata in coadiutoria
60. annorum, vel circa, solum tollitur dimidius an-
nus.

Et alias si diceretur, t. quod illud possedit per quin- 50
que annos, vel quod illud obtinet à quinque annis,
sine dictione, vel circa, deberet illud tempus integre
verificari, iuxta dicta supra 6. parte, capitulo 2. numero
174.

Est etiam dubium, an sit t. differentia inter expres- 51
sionem, quod possedit beneficium per tantum tem-
pus, vel quod illud obtinet à tanto tempore.

In quo dicendum t. videtur, expressionem, quod 52
possedit per tantum tempus, importare, quod illud
possedit saltem de facto, & sic cum titulo, vel sine: vn-
de quoad illam sufficeret verificare possessionem de
facto, iuxta tradita d. cap. 2. 6. par. numero 206. expres-
sionem vero, quod à tanto tempore obtinet, im-

- portare, quod à tanto tempore in illo habet ius in re, vel illud de facto possidet.
- 53 Nam tunc dicitur obtinere, qui habet ius in re, cap. si grauoſe, cap. si pro te, de reſcrip. Parif. conſil. 74. num. 21. verſi. ipſe enim Ioannes obtinebat præpoſituram, de quo, quod non haberet poſſeſſionem, libro 4. Millis in rep. verb. obtinere, Rebuſ. in concord. tit. de collatio. §. volumus, verb. obtineat, & in forma mandati Apoſtolici, verb. obtineat, Mand. reg. 3. quæſt. 13. & reg. 16. quæſt. 39. & reg. 27. quæſt. 12. ſub numero 3. & Rota in Salamantina capellaniz del Voto, 20. Nouemb. 1592. coram D. Pamphilio, ſupra adducta, 6. par. cap. 4. numero 39.
- 54 Vel tunc qui poſſidet de facto, Millis ſup. Mandofius d. 9. 13. & 39. & d. 9. 22. ſub n. 2. & vide dicta ſupra 5. par. re, cap. 1. à n. 197. Quod eſt etiam notandum, ad coadiutorias, in quibus ſimiles expreſſiones fieri ſolent.
- 55 Licet Cosmas in pragmat. ſanct. tit. de collatio. §. item in ſuper, verb. obtinebunt, dicat, quod qui habet ſolum titulum beneficii, ſine poſſeſſione, non dicitur obtinere beneficium, ap. ſi tibi conſeſſo, de præben. in 6. & ſic verbum, obtinebunt, de quo ibi explicat, cum apprehenſione poſſeſſionis. Quod etiam tenet Ioannes Quintinus in repetit. cap. de multa, de præben. à n. 10. & 74. & n. 146. Sed id non probat dictum cap. ſi tibi conſeſſo.
- 56 Rurſus, hodie ſacris ordinatus, præfertim ad titulum illius, non poteſt libere renunciare beneficio, nã non poteſt illud reſignare, niſi aliunde habeat vnde commodè viuere poſſit, vt dictum eſt ſupra 2. par. c. 5. à n. 192.
- 57 Præterea, licet de iure communi tunc infirmus poſſet beneficium renunciare, cap. penult. vbi Abbas de renuntiat. tamen hodie non valet renuntiatio infirmi infra viginti dies decedentis, ex reg. Cancellariæ de infirmis reſignantibus. Super tunc qua vltra gloſſa antiquum, Soto, & Rebuſ. ibi, & in praxi 3. parte, late ſcribunt Sarnen. & Mandofius, & Roſſin. de benefic. capitulo 29. & Petr. Gregorius cap. 31. à n. 12. ad 17. & Flamin. Parif. de reſignatione, lib. 12. per totum, per 14. quæſtiones, ad quos lectorem remitto, de qua etiam Azor 2. p. lib. 7. c. 28.
- 58 Et an minor tunc poſſit beneficia renunciare, vide Rebuſ. in praxi, tit. ratione perſone, & reuocatur reſignatio, Corraſ. d. cap. 8. numer. 5. Petr. Gregorius cap. 31. num. 7. & Flamin. Parif. lib. 3. quæſt. 7. vbi late agit de hoc, & an minori in beneficialibus comperat reſtitutio. De tunc quo vltra eum vide Probum ad Monach. in rubrica de reſignat. in 6. ex numer. 4. Sarnen. in reg. de triennali, quæſt. 15. Boerium decif. 350. Roſiniacum de benefic. cap. 17. Couar. lib. 1. variarum cap. 1. à n. 5. Coſtam in §. quid ſi tantum, num. 62. Cald. Pereiram, in l. ſi curatorem habens, C. de integ. reſtitutio. verb. laſis, à n. 38. Menoch. de recuperari. remed. 10. numero 104. & nouiſſime Doctorem Sahagun. in cap. at ſi clericus, §. de adulteris, de iudic. ex numero 17. & 43. & Frechillam in cap. admonet. de renuntiat. numero 40.
- 59 In qua quidem quæſtione tunc Rota in vna Pampilonen. beneficii de Andron. 10. Martij 1593. coram D. Orano reſoluit, Reſtitutionem in integrum non comperere minori aduerſus reſignationem beneficii poſt collationem alteri factam. Nam licet in hoc ſint variz ſententiz, quas adduci Caldas ſupra, tamen in ſacro Rota Auditorio hæc ſententia præualuit, ad notata per gloſſam, & ibi Abb. & Dd. in capitulo ex parte, de reſtitut. ſpoliat. Puteum decif. 9. libro 3. & vlt. numero 8. & 9. libro 1. Thaniſ decif. 54. Achillem decif. 88. ſeu
- 60 vlt. de integ. reſtitutio. & hoc niſi probetur, reſignationem factam reſignatarij, vel alterius tertij fuiſſe laſum, vel etiam ad reſignandum dolo circumductum, ſunt enim metus, & doli inſuſcepti, potius quam ætatis ra. i. obabatur. & non obſtare deciſiones Putei 437. libro primo & Than. 47. quia procedunt re integra, quando beneficium non eſt collatum, &c. Et hanc reſolutionem tenet poſt alios Doctores Sahagun. ſupra.
- 61 Sed eſt alia tunc grauis & difficilis quæſtio, an accusatus de crimine, ex quo veniret priuandus beneficio, poſſit illud renunciare. Et tunc concludendum eſt, poſſe, ex 83 gloſſa, quam ibi ſequuntur Dd. in cap. 2. vt lite pendente, lib. 6. verb. ſunt, quæ ait, quod ſi accuſatus lite pendente cedit, non impeditur tunc prouiſio per illum tex. propter litem, cum non ſit ſuper beneficio, ſed ſuper crimine, ſequuntur Rebuſ. in praxi, tit. de modis amittendi beneficia, num. 51. & in regul. in infirmis reſignat. gloſſa. 12. numero 19. & de paſſicis poſſeſſor. num. 315. alias 262. gloſſa reg. de annali circa principium, & Sarnen. ibi quæſt. 42. & in reg. de ſubrogan. colligat. quæſt. 7. Corraſ. d. c. 8. num. 6. Mandof. de ſignatura graua, tit. de priuatio. ad finem. Couar. in Clem. ſi ſuſciſus, de homicid. 2. par. 3. numero 7. Plaça de delictis, cap. 11. num. 3. & 9. Lancelot. de attentatis, 2. p. r. cap. 5. num. 6. Hieron. Gabr. conſil. 196. libro 1. Salcedo ad Bernardum Diaz in practica crimin. canon. capitulo 94. Petrus Gregor. de benefic. capitulo 26. numero 35. & capitulo 33. numero 3. Flamin. Parif. de reſignat. libro 3. quæſt. 16. à numero 8. Ioannes Gut. dicens communem canon. quæſt. libro 2. capitulo 5. numero 29. D. Ioan. Vela de pœnis delicti, c. 15. pag. 74. Zauallos quæſt. 147. numero 7. & Flores de Mena, quæſt. 13. numero 8. & 9. qui plures alios idem tenentes referunt. Et tenuit Rota in vna Parmen. parochialis coram D. Rub. is de anno 1562. vt reſert Lancello. ſupra num. 7. & alias ſæpe, vt per Gambarum de offici. legati, lib. 10. nu. 137. & nouiſſime in vna Virdunen. canonicatus 6. Martij, 1595. coram D. Pamphilio ſupra adducta 5. par. capitulo 3. numero 43. Et poſt hæc tradit Gonzalez ad reg. menſum, gloſſa 15. num. 147. dicens, idem reſolutum in Legionen. canonicatus, 15. Februarij, 1593. coram illuſtriſſimo Arigonio, Proſper. de Auguſtino in additione ad ſummam bullarum quaranta, verb. beneficiorum reſignatio. §. auſa, & Azor 2. par. libro 7. cap. 17. quæſt. 2. verſic. 3. & capitulo 20. q. 8. Molina de iuſtitia, tract. 3. diſp. 78. numero 2. Tufc. conſul. 166. & 260. lit. R. tomo 6. Et facit declaratio S. Congregationis Concilij, quam ſupra retuli 1. par. capitulo 5. numero 299.
- 62 Quæ tunc conſuſio ampliatur primo, vt procedat etiam in renuntiatione in fauorem alterius, Felin. in cap. inquisitionis, de accuſationib. numero 4. Ferratius cautela 44. num. 2. Rebuſ. d. tit. de mod. amittendi beneficia, num. 53. & de paſſicis poſſeſſor. num. 316. alias 263. Roſiniacus de beneficiis, cap. 20. num. 4. Couar. Salcedo. Plamin. Parif. num. 45. Ioan. Gutierrez num. 30. D. Ioannes Vela, & alij ſupra, & Flores qui ait poſſe reſignare in fauorem alterius, etiam cum reſeruatione penſionis, & Henriquez in ſum. libro 13. capitulo 56. §. 4. & capitulo 57. §. 1. ſi c. & Thomas Sanchez de matrimonio. libro 7. diſp. 42. numero 2. Gonzalez & Molina ſupra.
- 63 Quamuis modernus tunc Pariſien. in reg. Cancellariæ 18. num. 55. contrarium in hoc tenuerit, cuius ſententiam fortaiſſe iure, & æquitate præualere ob fraudem, quæ in hac ſpecie maniſeſta videtur, inquit Couar. ſupra, qui tandem relinquit cogitandum. Et quidquid

quidquid dicat Marc. Anton. Genuen. in praxi Archiepiscopali Curie Neapolitanae, cap. 64. nu. 9. quando testes sunt recepti, & nihil restat, nisi sententia ferenda.

66 Obiter tamen t aduerto, cautelam Ferratij supra, quam Felin. & Rebuff. ubi proxime sequuntur, & Petrus de Baisio in directorio elect. 2. parte, cap. 30. numero 3. & Didacus Perez ad Villadiego de irregularitate, cap. 1. numero 21. non esse tutam, maxime, attenta constitutione Pij V. 87. de confidentiis, ut bene aduertit Ioan. Gutierrez supra, & antea Maiolus de irregularitate lib. 5. c. 45. in fin. qui dicit, erroneam esse hodie dictam cautelam, nam tali casu committeret crimen confidentiae.

67 Secundo ampliatur, t vt talis accusatus pendente lite possit permutare, vt docet glossator dicta reg. de annali, & cum eo Sarnen. d. 9. 7. & 42. Aneas de Falcon. de reservatio. questione personalis effectus, 47. numero 12. Petrus Gregorius d. cap. 26. num. 15. & d. cap. 33. nu. 3. Flam. Paris. dicens communem supra numer. 10. cum Navarro consil. 2. de accusationib. apud quem id non inuenio, & sequitur Salcedo supra in vltima editione anni 1594.

68 Quamuis t contrarium in hoc teneant Staphileus de literis gratia, tit. de variis modis vacationis, numero 15. Rebuff. dict. glossa 12. in reg. de infirmis, numero 19. Boer. decif. 205. numero 6. Mandos. supra, & Lancello. numero 14. cum Dominico consilio 105. versicul. ad secundum, quem refert etiam Sarnen. in reg. de non tollendo iure quasto, quasto. 1. versic. 9. modus, saltem quando alius impetrauerat in euentum priuationis, quo casu id etiam tenet eos sequutus Flam. Paris. sup. numero 49.

69 Sed primam sententiam t veriore existimo, nisi forte obftet ei infamia orta ex accusatione apud bonos & graues viros ne possit ad aliud beneficium promoueri, & sic permutare, ex cap. omnipotens, de accusationib. ubi Abbas Felin. & alij supra relati 7. par. cap. 8. num. 6. & 7. qui docent, quod si accusatus non est infamatus apud bonos, & graues homines, accusatio non impedit promotionem, t aut nisi ob delictum esset de iure inhabilis ad beneficia obtinenda, glossa in Clem. 1. de penis, verb. obtinenda, & ibi Cardin. s. ipsius, numero 4. Ancharran, numero 10. & Bonifac. num. 54. c. 18. Cosmas in pragmat. sanctione, tit. de collatio. s. item in super, verb. dispoñere, & Vgolinus de censuris, tab. 2. cap. 3. s. 2. nu. 6. aut saltem indignus.

71 Et ita tenet t Zauallus supra num. 8. qui ait. vidisse praticari in negotio Rectoris de Batres, qui renuntiavit suum beneficium curatum lite pendente, imo permutauit illud cum beneficio curato de Almorox, & admissa fuit permutatio, & literis Apostolicis expeditis miraculosa Dei prouidentia vtroque beneficio priuatus fuit, primo de Batres per renuntiationem, & permutationem, secundo de Almorox, quia idoneus non fuit repertus ab Ordinario, cum plurima scelera perptraffet, & sic illud beneficium de Almorox, quod vacauit per dictam permutationem, in Curia Romana impetratum fuit a Licentiatio Ludouico de Molina, qui nunc est in quita & pacifica possessione illius beneficii curati, quod procedit iuxta supra dicta numero trigesimo sexto, & Bonifacius in Clem. unica, de rerum permut. numero 97.

72 Tertio ampliatur, vt procedat t etiam si quis prius impetraffet beneficium in euentum priuationis, ad-

huc enim poterit accusatus valide renunciare, nec impeditur renunciatio, & eius effectus ex dicta impetratione. Nec post renuntiationem poterit procedi ad priuationem, Sarnen. d. quast. 42. Probus ad Monach. in cap. alma mater, de sententia excomm. in 6. num. 6. Gambarus supra, a numero 321. ad 351. Couart. dict. num. 7. dicens magis communem, Plaça sup. nu. 10. qui tamen varius est, Salcedo, & Ioannes Gutierrez num. 39. & D. Ioan. Vela, & Molina supra. Facit. decisio Rota 14. vt lite pendente, in nouis, quam sequuntur Villadiego in tractat. delegato, 1. par. quast. 14. & Rosin. cap. 21. num. 7. & Capel. Tolos. decif. 437. & ibi Aufser. quidquid teneant Domin. dict. consilio 105. Boer. dict. decif. 205. numero 7. & Flam. Paris. num. 41.

Ait tamen Gambarus d. n. 351. hoc fallere, quando quis impetraffet per priuationem, & quouis alio modo vacaret, quia tunc comprehenderetur etiam vacatio per renuntiationem, nisi fieret incuria, & 2. de praben. in 6. quod etiam tradit Villadiego de leg. 9. 14. l. par. n. 54.

Sed t hoc non videtur verum, nam clausula, sine alio quouis modo, solum intrabit, quando tempore gratiae, aut etiam priuationis, alias vacabat, sequuta tamen priuatione de facto, iuxta dicta sup. cap. 1. nu. 25. & 36.

Verum contra t hanc ampliationem videtur facere doctrina glossae, verb. finita, in d. cap. 2. vt lite pendente, in 6. in fine, ubi docet, quod si quis agit contra clericum, petens illum ab Ecclesia remoueri, & illam sibi assignari, quia dicit, ad se spectare, tunc locum habet ille textus, sic illo cedente, lite pendente impeditur prouisio, donec lis pendet, & sequuntur ibi Francus num. 6. versic. sed si petitor. & alij, ibidem, & d. decif. Capellae Tolosanæ, 437. n. 1. & ibi Aufser. num. 6.

Et t Putei decif. 496. libr. 2. ubi habetur, quod quando petitur, quod quis amouetur, vt beneficium sibi adiudicetur tanquam debitum, tunc dicitur beneficium litigiosum ex dicta glossa, & quod licet lis super priuatione non facit beneficium litigiosum, hoc tamen non procedit, quando lata esset vna sententia priuationis continens in se adiudicationem beneficii, nam tunc licet penderet causa appellationis, beneficium effectum esset litigiosum, vt docet Staphileus de literis iustitiae, s. subrogatus an teneatur insistere, numero decimo sexto, qui ait, quod licet ubi de crimine agitur ad priuationem, nō datur subrogatio, nec gratia, si neutri, vel si nulli, quia beneficium non est litigiosum, sed persona propter crimen, & ideo antequam priuatur, potest cedere in fauorem alterius, tamen post diffinitiuam priuationis sententiam gratia praedicta, & subrogatio dari possunt, quia per sententiam prouidetur de beneficio. Et tacito authore, sequitur Sarnensis dict. quast. 7. de subrogand. colligan. & Mandos. de signatur. gratia, tit. de si neutri, & tit. de priuatio. versic. in priuatio-nis.

Et t Rota apud Chisan. decif. 171. in manuscriptis, ubi fuit tentum, quod licet iudicium super priuatione beneficii ob non solutionem pensionis, &c. sit personale, tamen quando superuenit sententia, qua priuat ipsum beneficium, & alij adiudicatur, tunc afficitur ius beneficii, & dici non potest, quia adsit aliqua molestia, qua sufficit, vt per Geminian. conf. 76. Sarnensem de triennali, quast. 53. & quando procedit iudicium priuatorum beneficii, & alteri assignando, dicitur introducta lis super be-

Beneficio, dicta glossa, verb. finita, in fine, & ideo super dicto beneficio obtinens sententiam, potest habere sequestrum.

78 Et t. Rota in causa Placentina canonicatus, die 26. Nouem. 1593 coram Dom. Orano, in qua fuit resolutum, quod lis narrata per Petrum in gratia subrogationis, nempe inter fiscum, & Petrum pro suo interesse illi, & liti adherentem ex vna, & Christophorum, canonicatus Placentini possessorem coram iudice confidentiarum, ex altera super canonicatu, & quod lite huiusmodi indecisa pendente, obiit Christophorus, hac inquam lis narrata dispositiue & assertiue debet iustificari, & pro eius iustificatione requiritur, quod fisco Petrus adhaserit ante obitum Christophori, & sola lis cum fisco super priuatione nō facit beneficium litigiosum, glossa d. verb. finita. Putens decis. 66. lib. 3. Sarnensis de subrogandis, quæst. 7. nisi ad sit etiam lis super eo, ut sequuta priuatione alteri omnino adiudicetur, cui incumbere debebat Petrus, ut beneficium redderetur litigiosum, Putens dict. decis. 496. Alias potuit prouideri per Ordinarium, si vacat suo mense, & clausulam statum litis, & merita causæ, &c. operari veram expressionem status litis, non autem expressionem eius, quod non erat, & sic liti, per quam censeretur affectio inducitur, possessionem autem defuncti satis verificari ex instrumento, cuius continuatio usque ad obitum præsumitur, non obstante prætenso sequestro, quod possessione non priuat.

79 Ergo t. cum quis impetrauit beneficium alicuius in euentum priuationis, & agit contra eum petens beneficium priuari, & sibi adiuuari, ex impetratione, & gratia sibi facta, non videtur accusatus posse lite pendente renunciare cum effectu, ita ut ex ista renunciatione possit fieri prouisio.

Sed t. respon. detur, doctrinam glossæ in dict. verb. finita, in fine, ac Franci, & aliorum, ibi, & Rotæ in d. Placentina canonicatus, in qua agebatur de confidentia, quæ priuat ipso iure, procedere, quando agitur de priuatione incurfa ipso iure, & de remotione à possessione, seu detentatione, quo casu non est materia priuationis, sed magis causa beneficalis, & declaratoria, non iuris, & penæ incurfæ, Achilles decis. 416. & 417. seu 4. & 5. de pensionibus in impresfis, quæ multum placuerunt Rotæ in causa Placentina decanatus, 26. Octobr. 1594. coram D. Penna. Et ideo vbi agitur de priuatione incurfa ipso iure, ut quis declaratur priuatus, & beneficium alteri adiudicetur, beneficium statim effectum est litigiosum, glossa d. reg. de annali, & Probus ad Monach. in capit. present. n. 16. de offic. leg. in 6. cum Capella Tolos. & Auf. sup.

81 Nam quando t. principaliter agitur ad canonizationem gratiæ, & incidenter deducitur delictum, tunc causa est beneficalis, ut fuit dictum in vna Casalen. præposituræ 9. Junij 1597. coram D. Gipsio, ex dicta glossa, verb. finita, Puteo dict. decis. 496. Achilles dict. decis. 5. num. 6. de pension. Tolomeo dec. 2. & ideo causam esse beneficalem, quando quis non petit aliquem ob homicidium priuari, sed tantum declarari uti ab initio inhabili, non potuisse eidem conferri, & ideo beneficium ut prius vacare, & sibi concedi glossa in Clem. dispendiosam, verb. beneficalis, in fi. de iudic. quam sequitur ibi Imola n. 30. vers. ultimo quæro, Vital. n. 28.

82 At vbi agitur t. de priuatione per sententiam intelligenda, ut hic, beneficium non efficitur litigiosum, nec est causa beneficalis, gl. supra, & Probus in dict. cap. present. num. 16. & 23. nisi superueniat sententia,

quæ priuet beneficio, & illud alij adiudicet, cui facta erat gratia in euentum priuationis, tunc enim ex quo beneficium tauquam vacans per priuationem est alij adiudicatum, effectum est litigiosum, ex Staphileo, Sarnen. Mando. Puteo, & Chifanen. supra & tunc non habebit locum hæc tertia ampliatio.

Cæterum t. etiam vbi ageretur de priuatione ipso iure incurfa, etiam ad instantiam habentium interesse, & ius prætendendi beneficium, si tamen non petebat ad iudicationem, seu collationem illius in illo iudicio, beneficium non esset litigiosum, ut in vna Calagurritana beneficij coram D. Lacelloto, 29. Octobris, 1601. in qua fuit resolutum, prouisionem Ordinarij non fuisse attentatam, nec esse locum sequestro, nam lis moderna commissæ in Rota super simonia ad instantiam filiorum patrimonialium non facit beneficium litigiosum, cum non esset super titulo beneficij, Putens decis. 496. lib. 2. cum aliis: filij enim patrimoniales non habebant titulum, nec petebant adiudicationem beneficij, Lancellor. de attentatis, c. 3. num. 119. & fuit dictum in Terdonen. præposituræ in Rota præcedenti, coram D. Coccino, & in similibus in Calagurritan. de locano, 8. Nouembr. 1599. coram D. Seraph. Et licet filij patrimoniales haberent interesse, ex quo sequuta priuatione, poterant petere collationem, & vigore consuetudinis, ac constitutionis haberent ius, de quo etiam fuit oppositum, tamen interim beneficium non fit litigiosum, ut dictum est, nec lis generalis inter Episcopum & clerum facit prouisionem attentatam, cum ea non obstante Episcopum potuisse facere collationem, fuerit iam decisum coram D. Lita.

Quarto t. ampliatur, ut possit renunciare, siue simpliciter, siue in fauorem alterius, etiam post scientiam impetrationis factæ, vel tertio de eius beneficio in euentum priuationis, vel post impetrationis presentationem, quia qui renunciat, suo iure utitur, & ideo nullam fraudem committit, quippe, qui sibi ipsi consulturus, vel consanguineo, aut amico renouet, non ut noceat impetranti, nisi ex aliquibus coniecturis, alias fraus appareat, ut in cap. 2. de renuntiatis, in 6. Ita Couarr. supra, quem sequitur Plaça d. num. 10. & Salcedo supra, & Ludou. Lopez in structor. cons. 2. tom. cap. 30. & Manuel Rodriguez in summa, 1. tom. 179. numer. 3. & Molina supra, & videtur tenere Gábarus supra contra Antonium de Butrio, consil. 43. quem sequuntur Sarnen. dicta quæst. 42. de annali, Bocrius dict. decis. 205. numero 8. Auf. d. decis. Capellæ Tolosanæ 437. nu. 5. & Felin. in cap. cui nostra, de rescript. nu. 38. & Lancellor. supra num. 10. Flam. Parif. num. 34. & 35 & 48. Ioann. Gutierrez. nu. 41. & Mar. Anto. Genuen. Prosper de August. supra, & Henriquez dict. lib. 13. capit. 56. §. 4. & refert Rosiniacus cap. 21.

Nec obstat decretum t. irritans positum in impetratione, quia istud solum operatur in euentum priuationis ex traditis per Rotam d. decis. 14. numero 1. ut lite pendente in nouis, Oldrad. consil. 219. n. 4. Caslad. decis. 1. & 2. de decretis, & 3. de præben. Caputaq. 251. par. 1. & Mohe. 21. de præben. Puteo decis. 281. nu. 3. lib. 1. Probum ad Monach. in cap. tibi, qui de rescript. in 6. n. 16. Simon. de reservatio, ca. 60. ad finem. Mandos. de signatura gratia, titul. de priuatio. vers. secundo, & Flam. Parif. de resignatio. lib. 8. quæst. 7. numero 175.

Et si illud t. decretum obstatet, obstatet etiam si renunciatio fieret ab ignorante impetrationem, cum decretum irritans etiam ignorantes afficiat. cap. dudum, de præben. in 6. cap. 1. de concession. præben. eodem li.

- Anton. Gabriel. de *clausulis*, *concl.* 3. & Lancelot. de *attentatis*, 2. *parte*, c. 10. n. 27. vt contra Butrium, & sequaces recte aduertunt Couar. & Plaça *sup.* Et ita magis consequenter procedebat Flores d. 9. 13. n. 18. tenens, in casu huius ampliacionis nō valere resignationem etiam ab ignorante factam in præiudicium gratiæ impetrantis.
- 88 Nec t̄ *deciso* Rotæ 5. de re iudic. in antiquioribus probat vilo modo sententiā Butrij, quamuis Sarnen. supra pro ea illam alleget.
- 89 Quinto t̄ ampliatur, vt procedat etiam post cōclum in causa, argum. cap. dudum 2. de election. & ibi Butr. Rebus. d. tit. de modis amittendi beneficia, 51. & de pacificis possessor. dict. n. 315. alias 263. Boerius dec. 206. n. 3. plaça *sup.* num. 9. Petrus Gregor. ca. 33. n. 4. & Flores supra a num. 12. maxime, numer. 16. & est de mente Couar. & Salcedi supra; & alios refert Flam. Paris. supra n. 11. quamuis contrarium teneat Lancelot. supra num. 13. qui male citat pro se Boerium d. *decision.* 206. Nec Felin. in cap. per tunc, num. 5. de sim. probat sententiā Lanceloti, quamuis pro ea etiam citetur, solum enim ibi agit, an inquisitus renunciāns iuri, & liti post cōclum in causa euitet infamiam.
- 90 Et ista t̄ ampliatio procedit non solum in renūciatione simplici, sed etiam in renunciacione in fauorem, licet in ea contrarium teneat, Flam. Paris. supra n. 16. & 46. sic intelligens Felin. dict. n. 5. & Rofiniacum de beneficiis, c. 20. n. 8. & seq. & Ioan. Gut. supra n. 33. & Prosper. de Aug.
- 91 Sexto t̄ ampliatur, vt accusatus possit renunciare etiam lata priuationis sententiā, si ab ea fuerit appellatum, quoniam per appellationem integrum manet ius eius l. qui a latronibus. §. si ff. de test. l. si quis filio. §. si autem. ff. de iur. iur. l. 2. ver. si quis, de pen. l. 1. ff. nil nonari appellatione pendente, l. furti, ff. de his qui in infamia.
- 92 Cum t̄ per appellationem extingatur, aut saltem suspendatur sententiā, l. 1. §. in ff. ad T. n. p. l. i. cap. v. venientes, de iure iuran. vbi id explicant Abbas, & alij, & in Rubr. eodem tit. & Couar. practicarum cap. 23. n. 1. Duennas regul. 42. Paz in praxi, 6. parte, 1. tomo in procmo, m. 11. & 12. Facit *deciso* Rotæ 834. lib. 3. pa. 3. duersorum, & Putei, 30. lib. 1. Mohed. 12. de prebend. & Chifanen. 1. in manuscr.
- Et t̄ hanc ampliacionem tenent in terminis Rebus. dict. tit. de modis amittendi beneficia, num. 52. & de pacificis possessor. dict. num. 315. alias 262. & in consil. 82. Corraf. d. 1. parte, cap. 8. num. 6. v. 3. parte, cap. vltimo, num. 15. Rofiniacus d. cap. 20. num. 6. Petrus Gregor. cap. 33. num. 3. Flam. Paris. supra n. 17. & Ioan. Gutier. num. 38. *sup.* & Gonzalez *sup.* qui ait, posse resignare ante priuationem per tres sententias conformes subsequantur.
- 94 Nec est necesse t̄ facere mentionem priuationis & processus, vt dicemus 8. ampliacione.
- 95 Et procedit t̄ hanc ampliatio, etiam si appellatio postea pronuncietur mala & iniusta, arg. d. l. furti, & est de mente allegatorum.
- 96 Limitanda t̄ tamen est hanc ampliatio, vt non procedat quando priuationis sententiā contineret in se adiudicationem beneficii ex dictis supra 3. ampliacionibus, n. 76.
- 97 Septimo t̄ ampliatur vt procedat etiam pro homicidio quis sit condemnatus poena perpetue arceris, vel alias, si per sententiā latam super crimine non est priuatus beneficiis. Nihilominus enim po-

terit renunciare, & collatio inde sequuta, erit valida Rota dec. 5. de re iud. Visig. in antiq. sequuntur Sarnen. 9. 42. de annali. Rebus. d. tit. de modis amittendi beneficia, numer. 64. Flam. Paris. numer. 28. & Ioannes Gutierrez 36. vbi supra. Et aduerte, quod in ista ampliacione supponitur, sententiā illam transisse in rem iudicatam.

Et ratio t̄ istius ampliacionis, & decisionis est, 98 quia condemnatus per sententiā latam super homicidio, vel alio crimine priuatione digno, non est priuatus beneficiis, nisi exprimat in sententiā, Innocentius in cap. qualiter, 2. de accusatio. num. 10. Felin. in d. cap. inquisitionis, eodem tit. numer. 7. & in cap. ceterum, num. 24. & cap. seiscritatus, nu. 2. de rescript. Hippol. singulari 200. Rebus. qui plures refert, de pacificis possessor. dict. num. 315. alias 262. & dict. tit. de modis amittendi beneficia, num. 64. Simone. de reseruat. quæst. 29. & ibi Granu. lit. B. Lamber. de iure patronatus, prima parte 2. lib. quæst. 6. art. 9. num. 1. Bernard. Diaz in practica crimin. cap. 131. n. 3. Mandos. de signatura, d. tit. de priuatio. ver. condemnatus, de homicid. Petr. Gregor. cap. 26. n. 9. & cap. 33. numer. 30. Flam. Paris. numero. 29. & seq. Ioan. Gutierrez numer. 7. vbi supra, & Cerola in praxi Episcopul. 1. par. verb. priuatio, §. 1. Prosper. de Aug. supra, ver. si quid in sententiā.

Vnde in t̄ vna Fauentina de anno 1545. Rota resoluit, quod condemnatus de homicidio, ex quo in sententiā non erat posita priuatio beneficiorum antea obtentorum, non erat priuatus iure sibi in beneficio ante homicidij condemnationem competentis, vt per Puteum dec. 233. l. 2. & nouissime Rota in vna Poroliu. canonicatus coram Illustr. Mellino sequitur d. dec. 5. de re iud. dicens, quod Rota solita est eam sequi, in dec. Farin. 134. n. 3.

Sed ista sententiā t̄ magnam difficultatem patitur, ex l. 1. ff. ad T. n. p. l. i. ibi: Si autem pronunciatum est calumniatus, & condemnatum eum, & quamuis nihil de poena subiecerit, tamen legis potestas aduersus eum exercebitur, & ibi gl. verb. facti, & Bart.

Ex t̄ quo tex. qui reuera loquitur etiam in poena infligenda per sententiā, apparet damnatum de crimine, quod de iure meretur priuationem, eo ipso priuatum esse beneficio, licet id in sententiā non exprimat, & quod ex hoc tex. apparet defendi non posse opinionem Innoc. in d. c. qualiter, tradit Sarn. lib. 1. secl. c. 13. n. 3. sed quod falsa est, vbi poena est certa, ita vt non cadat arbitrium, & c. & ita sentit idē Innoc. in c. inter dilectos, de excess. pral. n. 1. ibi: Vel de crimine condemnatus.

Quamuis t̄ Abbas ibi nu. 11. & Bernar. Diaz *sup.* & eos sequutus Rebus. d. tit. de modis amittendi beneficia, n. 65. videntur eum intelligere, quando crimen erat tale, quod ipso facto inducebat priuationem, prout loquitur etiam Felin. c. Rodulph. de rescript. n. 35. vbi ait, quod licet in poenis ipso iure incurfis nō requiratur, quod iudex per sententiā puniat, sed satis est, quod pronuntiet, seu declarat delictū commissum, poena autem sequitur à iure, tamen vbi lex non priuat ipso iure, sed mandat priuari, tunc iudex non declarat solum delictum esse commissum, sed priuat, & n. 37. quod vbi lex imponit poenam per sententiā, etiam si factum esset notorium semper opus est sententiā priuationis, & Cerola *sup.*

Sed re t̄ vera Innoc. in d. c. inter dilectos, n. 1. ibi, Verbi gratia, quod sit hereticus, loquitur de crimine, quod ipso facto inducit priuationē, & ibi, Vel de crimine condemnatus, loquitur de cōdemnato de crimine

digno priuatione, quamuis eam non inducat ipso facto, & ita cum intelligit Alex. de Neuo in additio. magna ad Abb. ibi. Idem clare videtur tenere Abb. in cap. postulasti, de foro comp. numero 7. vbi dicit, quod lata sententia tantum super crimine priuatio e digno, immediate, & in continenti sequitur iuris poena, & iuris effectus priuationis, vt in dict. l. prima. ff. ad Turpil. & in cap. si quem, §. notandum, 2. questio. 3. Nec requiritur noua sententia priuationis, sed de facto priuabitur, imponendo poenam iuris, vbi etiam sic intelligit Innocen. in dict. cap. inter dilectos, num. 1.

104 Quamuis tamen idem Innocen. in dict. cap. postulasti, in prin. dicat, quod lata sententia super crimine, quæ erit talis, Condemno te de tali crimine, postmodum executio poenæ fiet, secundum Canones, qui præcipiunt, criminosos & damnatos deponendos, cap. 1. 25. distinct. 6. & sic videtur velle Innocen. cum glossa ibi, quod requiratur noua sententia priuationis, quasi in executionem sententiæ generaliter latae, super crimine, vt etiam voluit in dict. cap. qualiter, & Alexandri de Neuo in dict. additione magna ad Abb. in d. cap. inter dilectos, ait, Nota bene verba Innocenij in d. cap. postulasti, nam vult, quod condemnatus de crimine non intelligitur in continenti priuatus beneficio, licet poena criminis sit priuatio beneficii, sed debet ab eo deponi in executionem sententiæ late, &c. Et pro hoc allegat textum in cap. ex literis, eodem titulo de excessibus prelatorum. Sed ille textus parum facit, nam ibi in ipsa sententia Papæ exprimitur, quod ille Episcopus moueatur, vt Episcopatus cedat, alias ab eo amoueatur, & sic Papa noluit eum statim priuare.

In hac difficultate, omissa tamen concordia, quam adducit Alex. de Neuo ubi supra, sic videntur posse concordari opiniones, vt sententia Innocenij in d. cap. inter dilectos, & Abbatis in d. cap. postulasti, procedat, quando iudex pronunciauit tantum super crimine, dicendo, vt dicit Innocen. Condemno te de tali crimine, vel dicendo, Declaro, te commississe tale crimen, nullam imponendo poenam expresse. Tunc enim videtur intrare decisio d. l. 1. ff. ad Turpil. quæ re vera loquitur in his terminis, glossa ibi, verb. facti. Alia tamen vero opinio Innocenij in d. cap. qualiter, & in d. cap. postulasti, & Rotæ d. decis. 5. & aliorum, quos supra citauimus numero 98. procedat quando iudex in sententia condemnatoria de crimine digno priuatione, non tamen eam ipso facto inducente, aliquam poenam, prout communiter fit, imposuit, non faciendo mentionem de priuatione beneficiorum, vt in terminis dictæ decis. 5. vbi fuit imposita poena perpetui carceris, tunc enim cum iudex processerit ad impositionem poenæ, non videtur succedere poena legis non imposita ipso iure, Bar. in d. l. 1. ad Turpil. nu. 9. & in l. quid ergo, §. poena grauior, n. 4. ff. de his, qui notant infamia.

Sed restat modo dubium, an in hoc tamen vltimo casu possit, & debeat iste condemnatus priuari beneficiis, nam videtur, quod non, ex quo pro delicto extitit semel condemnatus, & iudex functus est officio suo quo ad punitionem istius, & sic non videtur posse ferre aliam sententiam priuationis super eodem crimine, vt dicitur in d. decis. 5. n. 3. facit l. de crimine, C. de accusatio. & in p. ar. si clerici, §. de adulteriis, de iudic. ibi: Cum suo sit functus officio, nec duplici debeat ipsum contritione contere.

108 Ex alia tamen parte videtur, quod sic, nam si est irregularis, vt homicida, non debet cum beneficiis

remanere, nisi secum dispensetur, cum sit inhabilis ad illa, maxime, si beneficia requirunt residentiam, & seruitium personale, cap. fraternitati, de clerico excommunicato intransiente, Nauarrus in c. cum contingat, de rescriptis, 2. reme. 1. n. 5. Molin. d. rat. 3. disputat. 73. num. 2.

Vnde dico, istam partem tamen esse veram in condemnato pro delicto inducente irregularitatem ex ratione tacta, & tunc priuatio non fit tam in poenam, quam ratione inhabilitatis, & sic satisfit rationi in oppositum adductæ, quæ militabit in condemnato pro delicto, quod licet sit dignum priuatione, non tamen inducit irregularitatem, vt adulterium, periurium, &c.

Sed dices, crimina tamen depositione digna, vt adulterium, &c. si sunt notoria, seu manifesta, irregularitatem inducere, capite finali, de temporibus ordinari, & ibi Abbas, Syluester, verb. irregularitas, questione 14. Nauarrus in manuali cap. 25. numero 73. & cap. 27. num. 248. Maiolus de irregularitate libro 5. cap. 1. num. 6. & cap. 12. num. 1. Flamin. Paris. libro 5. de resignatione, quest. 3. num. 184. & seq. Cosmas Philarcus de officio sacerdotis, 1. parte, lib. 4. cap. 15. Ludouic. Lopez in structorio conscientie, 2. tomo, p. 2. cap. 23. Manuel Rodrig. in summa 1. tomo, cap. 182. Valentia 4. tomo, disputat. 7. quest. 19. pun. 3. de 5 specie irregularitatis, Sairus de censuris, lib. 7. cap. 12. num. 12. & 13. & Toletus in summa, lib. 1. cap. 93. ad finem, & cap. 74. vbi ait, in hoc non esse controuersiam Doctorum, & Auila de censuris, 7. parte, disputat. 4. dubio 7. Et tamen crimen notorium dicitur, de quo lata est sententia, quæ transit in iudicatum, cap. finali de cohabitatione clericorum, in d. finali de temporibus ordinari, ver. notoria, Nauar. Philarcus, Ludouic. Lopez, Manuel Rodrig. & Sairus n. 6. ubi supra, & Toletus d. c. 74. Ergo tamen omni criminosus condemnatus de crimine priuatione digno, etiam si sit imposita aliqua poena poterit etiam postea priuari beneficiis tanquam irregularis ex crimine notorio per sententiam.

Sed respondeo, veriorum tamen videri sententiam Couar. in d. Clem. si furiosus, l. p. §. 1. num. 5. qui indistincte ait, non esse irregularem notorium, seu manifestum peccatorem, & sic intelligendum esse textum in d. finali de tempor. ord.

Qui re tamen vera non probat dictam communem sententiam. Solum enim dicit, quod qui per adulterium, periurium, &c. bonum conscientie rectæ perdidit, si eorum crimina ordine iudiciario comprobata, vel alias notoria non fuerint, non debent propter reos homicidij post penitentiam in iam susceptis, vel suscipiendis ordinibus impediri, ex quo non inferitur, quod si dicta crimina fuerint notoria, illis notati sint irregulares, etiam post actam penitentiam. Sed dicit, si non fuerint notoria, quia si talia sunt, vel ordine iudiciario comprobata, debent deponi. vt in cap. ar. si clerici, versicul. si vero, & §. de adulteriis, de iudicis, text. optimus in cap. presbyter, 11. q. 5.

Pro qua tamen sententia & interpretatione facit, nam in d. cap. fin. non solum dicit, si notoria non fuerint, sed etiam, vel ordine iudiciario comprobata, & tamen per probationem factam in iudicio non sunt notoria, vt patet ex d. c. si de cohabit. clericis, & glossa d. verb. notoria, Nau. Ludouic. Lopez, & Man. Rodriguez. sup. quidquid dicat Tolet. d. l. ap. 74. Dec obest text. in cap. 2. de apostatis, quem ita interpretatur Toletus, cap. 70. versic. 4. quia ille textus loquitur in casu speciali, nec est trahendus in consequentiam, cum sit poenalis.

- 116 Accedit, quod si irregularitas non est inducenda, nisi ubi est expressum in iure, *cap. is. qui, de sent. excomm. in 6.*
- 117 Et si hanc sententiam nouissime tenent Cechus de casib. reservatis, casu 1. de irreg. n. 38. Vega in Espejo de curas, *cap. 12. n. 303.* & Suar. 5. tom. *disp. 43. sect. 5. n. 4.* & 5. dicens in d. *cap. fin.* excepto homicidio propter alia crimina non imponi irregularitatem, neque incurrere supponi, neque aliquod impedimentum canonicum, ut probauit *disp. 31. sect. 4.* sed solum, supponi propter huiusmodi crimen publicum, posse clericum, qui tale crimen publice commisit, impediri ab usu ordinum, in quo ius praelatorum Ecclesiarum, & providentia ab eis adhibenda declaratur, non vero speciale impedimentum ipso iure incurrendum imponitur. Et ibi etiam explicat alia iura, quae pro contraria sententia adducuntur.
- 118 Rursus etiam existimo, crimen notorium etiam enorme, non inducere irregularitatem ratione infamiae, etiam pro tempore, quo durat talis status personae, ut dictum est *sup. 7. p. c. 8. a. n. 64.* quamuis in hoc contra teneat Suar. d. n. 5. in *fi. & disp. 49. sect. 2. n. 8. cum aliis.*
- 119 Et ista si sententia videtur magis conformis praxi, & consuetudini, & ideo tenenda contra communem, ad Hoiedam plures citantem de incompatibilitate benefic. 1. p. *cap. 19. num. 46.* & Simonce de decretis, li. 1. tit. 1. n. 68. Nau. in *man. c. 27. n. 285.* & Lud. Lop. in *str. conf. 1. tomo. cap. 287. & seq.*
- 120 Octauo si ampliatur, ut possit renunciare etiam in fauorem, & renunciatio valeat, etiam non facta mentione de crimine, nec de accusatione, seu inquisitione, aut processu, nec de priuatione, ut est de mente Ferrarij, Felin. Sarnen. Couar. Lancel. Salcedi, & aliorum sup. citatorum, & probat *dict. decisio 5. de re iud. in antiqu. & Rebus. confil. 82.* quamuis idem Rebus. d. *aut. de modis amittendi benefic. n. 52.* & Flam. Paris. numero 13. & 24. & Ioan. Gut. numero trigesimo secundo & 38. & Prosp. de Aug. ubi supra contrarium teneant.
- 121 Et ratio est, nam iure non cauetur, talem mentionem fieri debere, vel quod eis expressis Papa gratiam nullatenus concessisset, & non omnia tacita, quorum expressio mouere potuisset, ad denegandam gratiam, vitiant, sed ea solum, quae de iure, vel stylo sunt exprimenda, seu de quibus reperitur expressum, vel est in iure cautum, quod eis expressis Papa gratiam non concessisset, Rota *decis. 32. de rescript. in nouis.* Egid. *decis. 697. numero 4.* Fel. in *capit. postulat. si, de resc. sub num. 1.* & alij citati 8. p. c. 3. num. 20. & seq.
- 122 Sed dicta si conclusio limitatur primo, ut non procedat, quando in impetratione facta a tertio in euentum priuationis fuerit adiecta clausula, Et cum decreto, quod resignatio illius cedat in fauorem impetrantis, de qua per Probum ad Monach. in d. *cap. Alma mater, de sentent. excommunicat. in 6. numero. 7.* & Mandos. d. *tit. de priuatio. versic. penult.* quae solet concedi post primam sententiam priuationis, ut per Mandosium ibi. Ita Probus ibi, Staphileus *tit. de variis modis vacationis, num. 19.* Rebus. in d. *reg. de infirmis, gloss. 12. num. 19.* Couar. Plaça numero decimo, Lancelotus 14. Flam. Parisius 63. Ioann. Gutierrez 40. & Manuel Rodrig. ubi supra & Molina *dict. disp. 78. numer. 2.*
- 123 Ex eo tamen si non tollitur Episcopo dispensandi potestas in casibus, in quibus alias potest, ipsaque dispensatio impediet priuationis sententiam,

Couar. Plaça, Ioan. Gutierrez & Manuel Rodrig. supra & Henriq. d. lib. 13. *cap. 57. §. 1.* & Thom. Sanch. d. lib. 7. *disp. 42. numero secundo,* & Molina supra. Quamuis contrarium teneat Gambarus *dict. lib. 10. numero 227. & 317.* & Villadiego *dict. quæst. 14. numero 53.*

Secundo si limitatur, ut non procedat in criminoso priuato ipso iure beneficii, quoniam is renunciare non potest, maxime in fauorem. Felin. in *ca. in nostra, de rescript. numero 38.* Aufrer. ad *dict. decisionem capellæ Tolos. 437. numero quinto.* Boer. d. *decis. 205. numero 8.* Rebus. *conf. 59. dub. 3. vers. imo non solum, ad finem,* Gamba. *dict. lib. 10. numero 340.* Rof. de *benef. c. 7.* & Pet. Greg. *cap. 26. num. 15.* & c. 33. n. 4. Hoieda de *incompatib. 1. p. c. 4. n. 11.* & *capit. 13. num. 62.* & Lancel. *sup. num. 12.* & 34. & Flam. Paris. *num. 33.* ubi supra & lib. 3. *q. 1. a. num. 20. & 21.* dicens esse communem omnium sententiam, ubi ponit, quod priuentur ipso iure, & q. 2. n. 22. Ioan. Gutier. supra numero 44. Azor 2. p. lib. 7. *cap. 17. q. 2. vers. 3.* & *cap. 20. q. 8.* Gonçal. *gloss. 15. num. 146.* & Flor. *q. 13. num. 7.* faciunt quæ tradit Tir. in l. si unquam verb. reuertatur, num. 267. & Flam. Paris. d. *q. 1. n. 23.* Et casus, in quibus quis ipso iure priuatur beneficio, vide infra *cap. vlt.* & per ibi citatos n. 6.

Vnde si idem erit in priuato beneficii per sententiam, quæ transit in iudicatum, ut fuit resolutum in vna Romana beneficiatus S. petri coram D. Oradino de anno 1561. ut per Flamin. Paris. *dict. q. 1. num. 151.* nam per sententiam priuationis, quæ transit in rem iudicatam, beneficium vacat, prout est *decis. 30. li. 1.* Mohed. 12. de *prob. Rota dec. 434. lib. 3. p. 3. diuersorum.*

Quamuis Rebus. *conf. 82.* dicat quod priuatus per sententiam beneficio ante executionem potest resignare, quia sola sententia priuationis sine executione non priuat iure, nec possessione beneficii, & citat *capit. grauem, de excessibus praelator.* nam id solum est verum respectu possessionis, qua non est priuatus per sententiam priuationis ante executionem Nauar. in c. *accepta, de rescript. oppos. 10. solut. a. n. 35.*

Et si sic procedit quod ait Fel. in c. *inquisitionis. n. 7. de accus.* quod canonicatus priuatus per sententiam non perdit ipso iure stallum in choro, & locum in Capitulo, sed oportet, quod distalletur per superiorem, non tamen est verum quoad ius, & titulum beneficii, quo statim priuatus per sententiam priuationis, quæ transit in rem iudicatam, Felin. in *cap. cum venerabilis, num. 29. de excep.* & statim ante executionem potest conferri, Archid. nu. 3. & Domin. §. 1. num. 7. & Franch. sub n. 5. in c. *ordinarij, de off. ordinarij, in 6.* nec contrarium probat d. c. *grauem.*

Aduerto si tamen, quod renunciatio facta in fauorem a priuato beneficio ipso iure, vel per sententiam, quæ transit in iudicatum ante executionem, seu ab obtinente beneficium alias sine canonico titulo erit bona nihilominus & valida, ex clausulis generalibus apponi solitis, Sine premissis sine alio quouis modo, & c. dummodo alteri non sit antea ius quæsitum in tali beneficio nam stante ista resignatione de facto facta a possessore, licet priuato, veniet vigore d. claus. vacatio ex priuatione, seu alias, iuxta supra dicta *cap. 1. a. num. 21.* Rota in vna Salamantina dimidia portionis. 11. Decembr. 1585. coram D. Orano, in qua fuit tentum, quod quamuis dimidia portio vacaret ipso iure per ascensionem canonicatus ex decreto S. Congreg. Concilij, hoc tamen non obstante fuit locus resignationi in ista causa cum capiat portio ex a-

ius clausulis generalibus ut etiam alias in eadem causa fuit resolutum, non obstante decisione in causa Archidiaconi de Alba, quia ibi fuit consideratum, quod clausulis generalibus non fuit locus, quia narratio resignationis, neque de iure, neque de facto iustificabatur, quod secus in presenti, in qua cessio satis verificatur, cum obtinens portionem, ius suum cesserit saltem de facto, &c. & in terminis etiam tenet Nau. conf. 12. de rescr. n. 7. & 10.

¹²⁹ In t^{er} permutatione vero secus erit propter clausulam in permutationibus apponitur, iuxta regulam. Can. cellar. 39. quod neuter permutantium ius acquirat, nisi quilibet ipsorum ius habuerit in beneficio per ipsum resignato.

¹³⁰ Sed hic est difficultas, an valeat pensio referuata tali resignanti, qui resignauit referuata pensione, nō facta mentione de defectu tituli.

¹³¹ In qua t^{er} Nauar. d. conf. 12. ex num. 4. tenet valere, ex eo quod ex tenore ordinario supplicationis colligitur sufficienter esse factam mentionem Papae de defectu tituli generaliter, vel specialiter. Primo ex illis verbis, Ex certis causis animum suum mouentibus resignare proponat, & resignet, &c. Secundo per illa verba, referuatis valide infra scriptis, & nō alias, &c. Tercio, per illa verba, siue praeiussio, siue alio quo uis modo, &c. Et per illa verba, Quomodo libet se introuentē molestā perturbant, &c. & per illa, illaq; ex quauis causa nulla, & inualida, &c. vel similia in referuatione pensionis apponi solita. Per quae omnia, inquit, colligitur, Papam uelle pensionem resignanti referuare, etiamsi nullum ius in beneficio resignato haberet, & quia passim de stylo Curiae sunt causa concordiae resignationes, seu cessiones litigantium referuatis pensionibus, de quibus nunquā dubitatum est, an desinere ualere, eo quod resignantes, seu cedentes nō haberent ius in illis beneficiis.

¹³² Nihilominus tamen uerius existimo, non ualere referuationem dictae pensionis, ex eo praecipue, quod pensio referuatur resignanti cum clausula, ne ex resignatione nimium dispendium patiatur, Mandos. de signa. gr. a. tit. de pensio. versi. aut datur, & sic ex causa onerosa, Flam. Paris. lib. 6. de resignatio. qua. 2. num. 10. Quae non verificatur in resignante beneficio, in quo ius non habet, nam cum illud dimittere habeat, nullum ex resignatione dispendium reuera patitur. Et hanc sententiam tenet Gambar. de officio Legati, lib. 6. nu. 150. & 151. Mag. consil. 128. n. 3. & 4. alias respons. 19. de pensio. & Flamin. Paris. d. li. 3. q. 2. ex num. 24. & additio Nauar. d. consil. 12. de rescript. Et uidetur etiam tenore Mandos. sup. versicul. clausula in supplicatione pensionis, ubi ait, quod in supplicatione pensionis ex causa cessionis nonnunquam conceditur clausula, Et quod pensio debeatur, etiamsi nullum ius cederet competere, ad tollendas lites, quae inter pensionariū, & cessionariū oriri possent, illo asserente ius cessione, hoc negante, &c. aliquando denegatur, ergo sine illa clausula non deberetur pensio, si nullum ius cedenti competere, Flam. Paris. lib. 6. q. 2. n. 105.

¹³³ Et t^{er} facit decisio Caputaquen. 300. par. 2. ubi habetur, quod pensio referuata in fauorem Rectoris ex causa resignationis in manibus Papae, cuius Rectoris ius super d. beneficio per sententias & rem iudicatam in Rota fuerat canonizatum, non poterit per successorem in beneficio tanquam nulla impugnari, ex eo, quia ille primus Rector non habebat ius: & ita fuit tentum in vna Calagurritana pensionis coram D. Chifanen. die 1. April. 1552. Innuit ergo

quod si ius illius Rectoris non esset per rem iudicatam canonizatum, posset de pensio. tanquam nulla impugnari, ex eo quod non habebat ius.

Facit t^{er} etiam decisio. Moheda 25. de praben. ad fin. lib. alii 166. quam refert Mando. sup. versi. q. 1. sub. seque. ter, quatenus innuit, quod si cessionarius, de quo ibi, qui consensit pensioni ex causa cessionis iuris cum quo se contentauit, & remansit satisfactus, expertus esset in iudicio cū illo iure, & ex illo succumberet, non teneretur ad pensionem.

Et tandem t^{er} id uidetur tenuisse Rota in vna Cremonen. 4. Nouembr. 1583. coram D. Cantucio, & in vna Valentina 4. Jun. 1585. coram D. Robustorio, in quibus fuit resolutum, resignatarius posse annullare pensionem, aut referuationem fructuum, quia resignans habebat ius, & beneficium ex resignatione mortui, qui non publicauerat, ex quo omne ius amiserat, & sic iste secundus resignatarius potest dicere de nullitate pensionis, aut referuationis fructuum, quamuis consenserit, iuxta decisionem. 9. Achil. de pensio. alias 421. refert, & sequitur, dicens, valde notandum, & mente tenendum, Flam. Paris. de rescr. lib. 11. q. 8. n. 61. Pensionarius tamen agens ad pensionem sibi referuatā ex causa resignationis, non tenetur probare, resignationem fuisse validam, etiam aduersario opponente, sed aduersario incumbit onus probandi contrarium, ut in vna Salamantina pensionis 26. Iunij, 1582. coram D. Bubalo, in qua fuit resolutum, quod pensionarius agens ad pensionem sibi referuatam ex causa cessionis, seu resignationis, aduersario opponente, resignationem non fuisse publicatā, iuxta constitutionem P. V. non tenetur probare fuisse publicatam, sed aduersario incumbit onus probandi contrarium. Nam licet in resignatione se fundans dato concursu alterius tituli, ad exclusionem tituli aduersari, tenetur concludenter probare titulum validum, & sic procedunt decisiones, in cau. Calagurritana Thesauraria coram sanctissimo Clemente Octauo, & Hipal. Archidiaconatus de Rayna, coram D. Blanchero, quod das de resignatione debebat illam ostendere publicam, secus vero ubi non agitur de exclusione alterius tituli, tunc sufficit verificare narrata de facto, &c.

Vnde is cui t^{er} est referuata pensio ex causa cessionis iuris, ne ex ea nimium dispendium patiatur non tenetur iustificare ius cessionis, quamuis contra successorem in beneficio debeat docere de aliquo iure, licet nō illud iustificare, ne de facili grauentur beneficia pensionibus contra successores sub praetextu cessionis iuris, Puteus decis. 342. & seq. lib. 1. Flam. Paris. lib. 6. q. 2. n. 106.

Nec obstant t^{er} fundamenta Nauarri. Negamus enim ex tenore supplicationis colligi, factam esse mentionem Papae de defectu tituli generaliter, vel specialiter. nam ex illis verbis, Ex certis causis animum suum mouentibus, &c. aut ex illis, Referuatis valide infra scriptis, &c. id nullo modo colligi potest, maxime cum postea petatur referuari pensionem, ne ex resignatione, nimium dispendium patiatur. Et clausulae generales, siue praeiussio, siue alio quouis modo, &c. solum referuntur ad prouisionem beneficii resignati, & non ad referuationem pensionis. Et illa verba, quod resignatario illam impugnante, seu annullante, aut etiam illa, nulla & inualida existente, liceat resignanti ad beneficium liberum habere regressum, potius, denotant, ipsum habere ius in beneficio.

De pensionibus t^{er} autem referuatis litiganti, resignanti, seu cedenti causa concordiae, diuersa est ratio, nā quamuis pensiones istae referuntur etiam

ne ex-

ne excessione nimium dispendium patiat, tamen referuatur respectu cessionis iuris, talis qualis, ac litis, & causa, Mohed. decif. 14. de renunciat. alias 110. quam refert Mandos. de signatura, in de regressu. vers. regressus concessus fuerat.

140 Sed dices, si t non valet reservatio pensionis facta resignanti, qui non habebat ius in beneficio: ergo nec valebit provisio ipsius beneficii resignanti, etiam ex clausulis generalibus, Sine premissis, sine alio quovis modo, &c. cum resignatio sit conditionalis reservata valide pensione, & non aliis, qua conditione non impleta, non datur resignatio, etiam de facto, ut sit locus dictis clausulis, iuxta supradicta d. c. 1. a. n. 39.

141 Respondetur, t quod cum d. pensio aliis sit valide reservata, & quantum est ex parte Papae, & resignatarii, defectusque illius conditionis solum, proveniat ex defectu iuris ipsius resignantis, perinde est, ac si impleta fuisset.

142 Secundo notandum est, t quod potest quis beneficium renunciare non solum per se, sed etiam per procuratorem, ut per Corraf. d. c. 8. n. 7. Rosin. 22. & 24. & Flamin. Paris. lib. 9. de resignatione. ubi per 32. quaestiones late agit hanc materiam de procuratore ad resignandum, & ideo ad eum lectorem remitto, de qua etiam Azor 2. p. lib. 7. c. 22.

S. 2. Quod renunciatio debeat esse libera & pura.

SUMMARIA:

Vt renunciatio constet, debet esse libera & spontanea, non metu facta, aut per dolum, vel fraudem, licet donec rescindatur, merito iure teneat, n. 143. & de renunciatione sic facta, aut post spolium, & de provisione metu facta remissive, n. 144.

Resignatio etiam pura esse debet non solum a pecunia, sed etiam ab omni passionem, debet enim esse libera, & sine ullo pacto, modo, vel conditione, alias simoniaca est, & nulla, n. 145. Quamvis non est confidentialis resignatio beneficii facta cum pacto, quod resignatarius suffragetur resignanti, vel alteri in aliqua electione, committitur.

Resignatio facta cum pacto, quod resignatarius faciat omnem impensam in admissione & expeditione litterarum pensionis pro resignante, est simoniaca, etiam si postea reutiat in primo termino solutionis pensionis, contra Flam. Parisiensem, nisi fiat cum beneplacito Papae, n. 147. & seq.

Gratia & beneplacitum Papae, ut expensae fierent per resignatarium obveniat ex falsa causa expressa in supplicatione, puta, quia fuit dictum, attenta paupertate, resignantis, precedente tractatu est confidentialis, nisi illa clausula fuisset posita in supplicatione a remissoribus, in seculis resignante, & resignatario, numero 149.

Sed obicitur, quod supradictum est 40. de expressione valoris maioris vero beneficii resignanti, n. 150.

Quae doctrina concordantur & explicantur, n. 151.

Renunciatio facta in favorem certa persona, seu ut beneficium alicui conferatur, simoniaca est, & nulla, n. 52. Quidquid dicant alij relati, n. 153. quorum opinionibus omisus, communis tenetur, & probatur, nu. 154. Nec potest inferior a Papa conditionem revocare, & resignationem simpliciter admittere, contra aliquos, numero 155. Vnde resignatio facta in manibus Le-

gati simpliciter, cum mandatum ad cedendum esse in favorem certa persona, licet enim providerit, fuit nulla, ex Rota contra Rebuffum & alios, numero 156.

Obtinens beneficium non potest illud renunciare seu cedere in manibus Episcopi, ad effectum, ut uniatu alicui loco, seu Ecclesiae, & non aliis, quamvis contrarium videatur supponere Rota in una Segob. relata, n. 157.

An esto, quod non possit fieri coram Ordinario renunciatio in favorem alterius, possit iam quis consentire, quod suum beneficium conferatur certa persona, seu uniatu certo loco in sui praedictum, sicut potest absolute consentire, quod provideatur, a n. 158. resolutur affirmativae. An coram Ordinario fieri possit cessio iuris, litis, & causa in favorem colligantis numero 160.

Renunciatio facta, & ab aliis non renunciatur etiam in manibus inferioris, ea intentione, & spe, ut alicui certa persona conferatur, sine pacto tamen, aut conditione valet, nec committitur ulla simonia, etiam mentalis, n. 161. & sic non est simonia, cum mandatum ad resignandum certa beneficia in manibus inferioris a Papa, pure, libere, & simpliciter, nec non petuntur, & obtinendum de eis provideri certa persona, ex Rota apud Cassadorem, n. 163. & simile ait Rebuff. relatur n. 164.

Obicitur constitutio Pij V. de confidentia, ibi, etiam sola dimittentis intentione, & ibi licet ipsum confidentia crimen alterius tantum partis conscientia sit admittitur, n. 194.

Pro responsione dicitur, quod absque pacto, modo, seu conditione, confidentia beneficii non est simoniaca, prohibita, & punibilis per dictam constitutionem Pij V. & Pij IV. contra aliquos, absque pacto enim, modo, seu conditione, non inducitur simonia, nu. 165. 166. 167. & seq. adducuntur resolutiones Rota, & nu. 169. decifio Rota.

Vnde ex mutuo inducitur simonia, & confidentia, quando adest pactum tacitum, siue expressum, cessante vero pacto non. n. 170. quamvis aliqui tenuerint ex mutuo non committi confidentiam, etiam stante pacto: quae opinio certa videtur, quando mutuum fuit factum ante resignationem, vel in ipsa resignatione, nu. 171. Vnde etiam renunciantes beneficia reservata pensione, ea spe & intentione, ut illa statim redimantur, non committit confidentiam, nec simoniam, nisi pactum inter venerit, n. 172.

Et conuincitur opinio Ioannis Gutierrez dicentis in dictis constitutionibus, comprehendit confidentias illicitas, licet non simoniacas quoad utrumque forum, & etiam licitas quoad forum exterius, n. 173.

Eo supposito, ad dicta verba constitutionis Pij V. etiam sola dimittentis intentione, ponitur prima responsio Flam. Paris. n. 147. Quae non satisfacit, nu. 175. Secunda responsio eiusdem cum Hiero. Gabr. quam sequitur Snaarez, ponitur a nu. 176. qui reprobat interpretationem Nauarri, num. 177. Sed ista responsio, & interpretatio Flam. reprobat a n. 181.

Author dicit, quod intentio renunciantis, ut beneficium alteri detur, & c. duplici modo potest se habere. Primo quod non intendat ad id ardeare, & obligare, sed ut libere & sponte fiat, & tunc nulla committitur simonia etiam mentalis. Secundo modo, quod intendat, ad id ardeare, non tamen declarat pravam suam intentionem, & tunc committitur simonia mentalis, n. 184. & 185. Sicut in simili dicitur de usura mentali, quae non est perpendenda ex intentione principali, vel minus principali,